

Anahtar Sözcükler
Japonca, Deyimler, Kokoro, Mune, Ki

Keywords
Japanese, Idioms, Kokoro, Mune, Ki

JAPONCADAKİ “KOKORO GA HARERU”, “MUNE GA HARERU” VE “KI GA HARERU” DEYİMLERİ ÜZERİNE BİR ARAŞTIRMA

A RESEARCH OF JAPANESE IDIOMS “KOKORO GA HARERU”, “MUNE GA HARERU” AND “KI GA HARERU”

• **Gonca Varoğlu**

Dr. Öğr., Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi, Doğu Dilleri Ve Edebiyatları Bölümü,
goncavaroglu@nevsehir.edu.tr

Öz

Algının dildeki yansıması açısından önemli bir işleve sahip olan deyimler, insanların dünya görüşü, düşünce biçimi, gelenek, görenek ve inançları hakkında bilgiler taşıyan temel dil öğeleridir. Bu açıdan değerlendirildiğinde kültürel değerleri ve toplumsal özellikleri içerisinde barındıran deyimlerin, ait oldukları kültürün algı belleği işlevini üstlendiğini söylemek yerinde olacaktır.

Bu çalışmada, sözlüklere göre, “içi rahatlamak, huzur bulmak” anlamlarına gelen “kokoro ga hareru”, “mune ga hareru” ve “ki ga hareru” deyimleri ele alınmaktadır. Bunlardan “kokoro ga hareru” ve “mune ga hareru” deyimleri üzerine daha önce yapılan araştırmada, Japonca anadili konuşucuları tarafından çoğunlukla “kokoro ga hareru” deyiminin kullanıldığı anlaşılmıştır (Varoğlu, 2016: 366-373). Bu çalışmada ise, araştırmaya “kokoro ga hareru” ve “mune ga hareru” deyimleri ile benzer anlama sahip “ki ga hareru” deyimini de dahil edilmektedir.

Bu çalışmanın amacı, benzer anlama sahip gibi görünen bu deyimlerin birbirleri yerine kullanılabilip kullanılamayacağını

Abstract

Idioms functioning importantly in terms of reflection of the language perception, are basic components of language informing us about people’s worldview, way of thinking, traditions and beliefs. When considered from this point of view, it would be appropriate to say idioms including cultural values and social characteristics in them, function as the culture’s perception memory.

In this study, the idioms, which mean according to the dictionaries “relaxation, find peace”, “kokoro ga hareru”, “mune ga hareru” and “ki ga hareru” are discussed. In previous research about the idioms “kokoro ga hareru” and “mune ga hareru”, it was understood that the idiom “kokoro ga hareru” was mostly used by the Japanese native speakers (Varoğlu, 2016: 366-373). In this study, the idiom “ki ga hareru” with the same meaning as “kokoro ga hareru” and “mune ga hareru” are also included in the research.

The aim of this study is to reveal that if these idioms, which seem to have similar meanings, can be used instead of each other or not and to find out among which one or which ones of

ve Japonca anadil konuşucularının günlük hayatta bu 3 deyim arasından en çok hangisini ya da hangilerini kullanmayı tercih ettiklerini ortaya koymaktır. Bu amaç doğrultusunda, yaşları 30 ile 70 arasında değişen, tamamı üniversite mezunu toplam 40 Japonca anadil konuşucusu ile görüşme yapılmıştır. Yapılan görüşmeler sonucunda, mune ga hareru deyiminin sözlüklerde yer almasına rağmen anadil konuşucuları tarafından pek bilinmediği ve dolayısıyla kullanılmadığı, kokoro ga hareru ve ki ga hareru deyimlerinin ise neredeyse eşit oranlarda kullanıldığı ve benzer anlama sahip oldukları anlaşılmıştır.

these three idioms are more used by Japanese native speakers in daily life. For this purpose, interview was carried out with 40 Japanese native speakers who aged between 30~70 and all university graduates. As a result of the interviews, it was understood that the idiom mune ga hareru is not well known and not used by native speakers although it is included in the dictionaries, the idioms kokoro ga hareru and ki ga hareru are used in almost equal proportions and have similar meanings.

Giriş

Toplumların tarihi, edebiyatı, kültürü, gelenek ve göreneklere dil ile hayat bulur. Dolayısıyla, bir toplumu anlamak için o toplumun konuştuğu dili bilmek gerekir. Çünkü dil, toplum yaşamını, dünyayı algılama biçimini, duyguları ve olguları betimleme şeklini olduğu gibi yansıtmaktadır. Bu durum dile kültürün taşıyıcısı rolünü yüklemektedir. Humboldt'a göre bir ulusun kültürel özelliklerini en açık şekilde ortaya koyan, o ulusun dilidir (Akarsu, 1998). Dolayısıyla, o dilin sözcüklerinin önemli bir parçasını oluşturan deyimler de, o toplumun kültürünü, dünyaya bakışını, çevresini algılama biçimini en açık şekilde yansıtmaktadır. Kültürel açıdan deyimleri değerlendiren Aksan (2011: 91), şunları söylemektedir:

“Deyimler, - bir başka ulusla olan kültür ilişkileri sonunda, ondan çevrilme, alınma değilse - bir dili konuşan toplumun dünya görüşünü, yaşam biçimini, çevre koşullarını, gelenek, görenek ve inançlarını, önem verdiği varlık ve kavramları, kısacası, maddi ve manevi kültürünü yansıtan, o toplumun düşünce biçimini, hatta nükte ve buluşlarını ortaya koyan, dilbilim açısından olduğu kadar yazın ve halkbilim açısından da önemli olan sözlerdir”.

Aynı zamanda anlatımı etkili kılan deyimler, Aksoy (1981: 47)'un da belirttiği gibi, kişilerin anlık duygu ve düşüncelerini içlerinden geldiği gibi saf ve doğal bir şekilde yansıttıkları en eski halk kültürü mahsulleridir.

Bu çalışmada, Japoncada “içi rahatlamak, huzur bulmak” anlamlarına gelen, beden ile ilgili sözcüklerden oluşmuş *kokoro¹ ga hareru²*, “*mune³ ga hareru*” ve “*ki⁴ ga hareru*” deyimleri ele alınmaktadır. Sözlüklerde bu deyimlerin anlamları her ne kadar açıklansa da, birbirleri ile ilişkileri konusunda ayrıntılı bir bilgi bulunmamaktadır⁵. Dolayısıyla, bu çalışma ile özellikle aşağıdaki 2 soruya cevap aranmaktadır:

1. Yapısal ve anlamsal açıdan benzerlik gösteren bu 3 deyim birbiri yerine kullanılabilir mi?

2. Japonca anadil konuşucuları günlük hayatta bu 3 deyim arasından özellikle hangisini ya da hangilerini kullanmaktadır?

- 1 *Nihongo Torukogo Jiten* (2000: 389) adlı Japonca-Türkçe sözlükte *kokoro* sözcüğün anlamları “can, gönül iç, kalp, akıl, hatır, sine, tin, yürek” olarak verilmektedir.
- 2 Aynı sözlükte (2000: 187) *hareru* sözcüğünün Türkçe karşılıkları “güneş açmak, hava açmak (açılmak)” şeklindedir. Bu sözcük ile ilgili açıklanan kalıplaşmış ifadeler arasında *kokoro ga hareru* ve *ki ga hareru* da yer almaktadır. *kokoro ga hareru* için “gözü gönül açılmak”; *ki ga hareru* içinse “içi açılmak, oh demek, serinlemek” karşılıkları dikkat çekmektedir.
- 3 Aynı sözlükte (2000: 499) *mune* sözcüğünün Türkçesi “göğüs, döş, meme, gönül, koyun, kucak, sine, iman tahtası” şeklindedir.
- 4 Aynı sözlükte (2000: 361) *ki* sözcüğü Türkçede “iç, gönül, can, akıl, cin, zihin” olarak karşılanmaktadır.
- 5 Bazı sözlüklerde anlamsal açıdan birbirleri ile benzerlik gösterdikleri belirtilse de, birbirlerinin yerine kullanılıp kullanılmayacakları konusunda bir bilgi bulunmamaktadır.

Bu sorulara cevap bulmak amacıyla, bu çalışmada içerik analizi ve görüşme yöntemlerine başvurulmuştur. Araştırmanın örneklemini oluşturan deyimler, öncelikle sözlüklerden taranarak anlamsal açıdan ele alınmıştır. Daha sonra ise, bu deyimlerin günlük hayattaki kullanım özelliklerinin tespiti için Japonca anadil konuşucuları ile görüşmeler yapılmıştır.

1. Sözlüklerde *kokoro ga hareru*, *mune ga hareru* ve *ki ga hareru*

Aşağıda öncelikle *kokoro ga hareru*, *mune ga hareru* ve *ki ga hareru* deyimlerinin sözlüklerdeki⁶ anlamları ele alınmaktadır.

1.1. *kokoro ga hareru* Deyiminin Anlamı

Bu deyim yer aldığı sözlükler ve tanımları aşağıdaki gibidir:

Daijirin Daisanpan (2006: 899):

shinpai goto ya ginen ga kaishō shite, kodawatte ita kimochi ga kieru

心配事や疑念が解消して、こだわっていた気持ちが消える。

Endişe ve şüphelerin son bulmasıyla, tedirgin halin yok olması.

İnternet üzerinden yapılan taramada ise aşağıdaki tanımlar tespit edilmiştir:

Dejitaru Daijigen:

shinpai ya ginen ga kiete akarui kimochi ni naru

心配や疑念が消えて明るい気持ちになる。

Endişe ve şüphelerin yok olmasıyla, rahatlamış hissetmek.

(<https://kotobank.jp/>

[word/%E5%BF%83%E3%81%8C%E6%99%B4%E3%82%8C%E3%82%8B-500473](https://kotobank.jp/word/%E5%BF%83%E3%81%8C%E6%99%B4%E3%82%8C%E3%82%8B-500473))

6 Tarama yapılan basılı sözlükler şunlardır:
Seigorin Koji Kotowaza Kanyōku 成語林 故事ことわざ慣用句 (1992)
Reikai Kanyōku Jiten 例解慣用句辞典 (1992)
Karada Kotoba Jiten からだことば辞典 (2003)
Nihongo Kanyōku Jiten 日本語慣用句辞典 (2005)
Daijirin Daisanpan 大辞林 第三版 (2006)
Yōrei de Wakaru Kanyōku Jiten 用例でわかる慣用句辞典 (2007)
Kōjien Dairokuhan 広辞苑 第六版 (2008)
Koji Kotowaza – Kanyōku Jiten 故事ことわざ・慣用句辞典 (2010)

Weblio Jisho:

shinpai goto ya ginen ga kaishō shite, kodawatte ita kimochi ga kieru

心配事や疑念が解決して、こだわっていた気持ちが消える。

Endişe ve şüphelerin son bulmasıyla, tedirgin halin yok olması.

(<http://www.weblio.jp/>

[content/%E5%BF%83%E3%81%8C%E6%99%B4%E3%82%8C%E3%82%8B](http://www.weblio.jp/content/%E5%BF%83%E3%81%8C%E6%99%B4%E3%82%8C%E3%82%8B))

Goo Jisho:

shinpai ya ginen ga kiete akarui kimochi ni naru

心配や疑念が消えて明るい気持ちになる。

Endişe ve şüphelerin yok olmasıyla, rahatlama hissetmek.

(<http://dictionary.goo.ne.jp/leaf/jn2/78007/m0u/>)

Yukarıdaki açıklamalar göz önünde bulundurulduğunda, hemen hemen benzer tanımlar görülmektedir. Bu tanımlara göre “can sıkıcı bir durumun ortadan kalktığı, bunun sonucunda ruhsal açıdan huzurlu bir hale bürünüldüğü” anlaşılmaktadır. Bu durum Türkçede “rahatlamak, huzur bulmak, içi açılmak, ferahlamak, vs.” ile karşılanabilir.

1.2. *mune ga hareru* Deyiminin Anlamı

Bu deyim yer aldığı sözlükler ve tanımları aşağıdaki gibidir:

Karada Kotoba Jiten (2003: 200):

wadakamari ga kiete, kokoro ga harebare suru

わだかまりが消えて、心が晴れ晴れする。

Kötü hislerin yok olmasıyla, keyifli bir ruh haline bürünmek.

Reikai Kanyōku Jiten (1992: 84):

fuan ya kigakarina koto ga nakunari, kibun ga sawayaka ni naru

不安や気がかりなことがなくなり、気分がさわやかになる。

Kaygı ve endişe veren durumların sonlanmasıyla, ferahlanmış bir hal almak.

Kōjien Dairokuhan (2008: 2744):

fuman, fushin, nayami nado ga kie, harebare to shita kimochi ni naru

不満・不信・悩みなどが消え、晴れ晴れとした気持ちになる。

Memnunyetsizlik, güvensizlik, sıkıntı gibi durumların yok olmasıyla, keyifli bir hal almak.

Daijirin Daisanpan (2006: 2483):

mune no wadakamari ga kie, harebare suru

胸のわだかまりが消え、晴れ晴れする。

İçteki kötü hislerin yok olmasıyla, neşelenmek.

İnternet üzerinden yapılan taramada ise aşağıdaki tanımlar tespit edilmiştir:

Dejitaru Daijigen:

wadakamari ga kie, harebare to shita kimochi ni naru

わだかまりが消え、晴れ晴れとした気持ちになる。

Kötü hislerin yok olmasıyla, keyifli bir hal almak.

(<https://kotobank.jp/word/%E8%83%B8%E3%81%8C%E6%99%B4%E3%82%8C%E3%82%8B-642130>)

Weblio Jisho:

mune no wadakamari ga kie, harebare suru

胸のわだかまりが消え、晴れ晴れする。

İçteki kötü hislerin yok olmasıyla, neşelenmek.

(<http://www.weblio.jp/content/%E8%83%B8%E3%81%8C%E6%99%B4%E3%82%8C%E3%82%8B/>)

Goo Jisho:

wadakamari ga kie, harebare to shita kimochi ni naru

わだかまりが消え、晴れ晴れとした気持ちになる。

Kötü hislerin yok olmasıyla, keyifli bir hal almak.

(<http://dictionary.goo.ne.jp/leaf/jn2/215785/m0u/>)

Yukarıdaki açıklamalar doğrultusunda bu deyim in de *kokoro ga hareru* gibi “kötü bir ruh halinden, memnuniyetsizlikten, sıkıntılardan kurtulma sonucunda, rahatlamış, ferahlamış bir hale gelmek” anlamını taşıdığı görülmektedir. Bu deyim ile ilgili açıklamaların *kokoro ga hareru* ile karşılaştırıldığında daha fazla sözlükte yer aldığı dikkat çekmektedir.

1.3. *ki ga hareru* Deyiminin Anlamı

Bu deyim in yer aldığı sözlükler ve tanımları aşağıdaki gibidir:

Yörei de wakarū Kanyōku Jiten (2007: 117):

shinpai shite ita koto ga, kaishō sare, kibun ga sukkiri suru

心配していたことが、解消され、気分がすっきりする。

Endişe duyulan şeylerin yok olmasıyla, iyi hissetmek.

İnternet üzerinden yapılan taramada ise aşağıdaki tanımlar tespit edilmiştir:

Dejitaru Daijigen:

kimochi ga sukkiri suru

気持ち が すっきりする。

İyi hissetmek.

(<https://kotobank.jp/>

[word/%E6%B0%97%E3%81%8C%E6%99%B4%E3%82%8C%E3%82%8B-471873](https://kotobank.jp/word/%E6%B0%97%E3%81%8C%E6%99%B4%E3%82%8C%E3%82%8B-471873))

Daijirin Daisanpan:

yūtsu na kibun ga fukitobu

憂うつな気分がふき飛ぶ。

Depresif ruh halinin yok olması.

(<https://kotobank.jp/>

[word/%E6%B0%97%E3%81%8C%E6%99%B4%E3%82%8C%E3%82%8B-471873](https://kotobank.jp/word/%E6%B0%97%E3%81%8C%E6%99%B4%E3%82%8C%E3%82%8B-471873))

Goo Jisho:

kimochi ga sukkiri suru

気持ちがすっきりする。

İyi hissetmek.

(<http://dictionary.goo.ne.jp/leaf/jn2/50098/m0u/>)

Bu deyim de, *kokoro ga hareru* ve *mune ga hareru* ile benzer şekilde “içinde bulunan kötü ruh halinden kurtularak, rahatlamak” anlamına gelmektedir.

2. Yöntem

Sözlük anlamları incelendiğinde “*kokoro ga hareru*”, “*mune ga hareru*” ve “*ki ga hareru*” deyimlerinin yakın anlamlara sahip olduğu görülmektedir. Bu çalışma, giriş bölümünde de belirtildiği gibi, sözlüklere göre benzer anlama sahip gibi görünen bu 3 deyim arasında anlamsal ve kullanımsal bir fark olup olmadığını belirlemeyi amaçlamaktadır. Bu amaç doğrultusunda Kapadokya bölgesinde yaşayan ya da Kapadokya bölgesini ziyarete gelmiş, rastlantısal olarak seçilmiş, yaşları 30 ile 70 arasında değişen, tamamı üniversite mezunu toplam 40 Japonca anadil konuşucusu ile farklı zamanlarda (2018 yılı boyunca) görüşmeler yapılmıştır. Bu 40 kişi iki gruba ayrılarak, gruplara farklı sorular sorulmuştur.

Görüşmelerde kullanılmak üzere, sözlük ve internet taraması sonucunda “*kokoro ga hareru*”, “*mune ga hareru*” ve “*ki ga hareru*” deyimlerinin içinde geçtiği 8 tümce tespit edilmiştir. Bu tümceler aşağıdaki gibidir:

1. *mama-tachi no koe o kiite mite. kitto, kokoro ga hareru hazu*

ママたちの声を聞いてみて。きっと、心が晴れるはず。

Annelerin seslerini dinle. Kesinlikle için huzur dolacak.

(http://www.kotonoha.gr.jp/shonagon/search_result)

2. *shiken no koto o omou to kokoro ga harenai*

試験のことを思うと心が晴れない。

Sınavı düşündükçe huzursuzlanıyorum.

(<https://kotobank.jp/>

[word/%E5%BF%83%E3%81%8C%E6%99%B4%E3%82%8C%E3%82%8B-500473](https://kotobank.jp/word/%E5%BF%83%E3%81%8C%E6%99%B4%E3%82%8C%E3%82%8B-500473))

3. *konkai no hanketsu de muzai de aru koto ga mitomerarete, yōyaku mune ga hareta*

今回の判決で無罪であることが認められて、ようやく胸が晴れた。

Bu sefer ki yargılamada suçsuz olduğuma karar verildi; sonunda içim rahatladı.

(Reikai Kanyōku Jiten, 1992: 84)

4. *iitai koto o itta node, mune ga hareru*

言いたいことを言ったので、胸が晴れる。

Söylemek istediğimi söylediğim için, içim rahat.

([https://kotobank.jp/](https://kotobank.jp/word/%E8%83%B8%E3%81%8C%E6%99%B4%E3%82%8C%E3%82%8B-642130)

[word/%E8%83%B8%E3%81%8C%E6%99%B4%E3%82%8C%E3%82%8B-642130](https://kotobank.jp/word/%E8%83%B8%E3%81%8C%E6%99%B4%E3%82%8C%E3%82%8B-642130))

5. *kensa no kekka, akusei no byōki dewa nai koto ga wakari mune ga hareta.*

検査の結果、悪性の病気ではないことが分かり胸が晴れた。

Muayene sonucunda, kötü huylu bir hastalık olmadığı anlaşılınca içim rahatladı.

(<http://www.jlogos.com/d004/5351677.html>)

6. *zutto ki ni natte ita ga, subete o hanashite shimatte ki ga hareta*

ずっと気になっていたが、すべてを話してしまって気が晴れた。

Ne zamandır kafamı kurcalıyordu, hepsini bir bir konuşunca rahatladım.

(Yōrei de Wakaru Kanyōku Jiten, 2007: 117)

7. *sonna atari sawari no nai oshaberi o sureba sukoshi wa ki ga hareru kamo shirenai.*

そんなあたりさわりのないおしゃべりをすれば少しは気が晴れるかもしれない。

Böyle zararsız masum sohbetler yaparsan biraz olsun için rahatlayabilir.

([https://books.google.com.tr/books?id=5UiZ9EWYHDkC&pg=PA94&dq=](https://books.google.com.tr/books?id=5UiZ9EWYHDkC&pg=PA94&dq=%E8%83%B8%E3%81%8C%E6%99%B4%E3%82%8C%E3%82%8B&hl=tr&sa=X&ei=AfnVOLYH4miygOVrIHQDg&ved=0CEsQ6AEwBzgK#v=onepage&q=%E6%B0%97%E3%81%8C%E6%99%B4%E3%82%8C%E3%82%8B&f=false)

[%E8%83%B8%E3%81%8C%E6%99%B4%E3%82%8C%E3%82%8B&hl=tr&sa=X&ei=Afn](https://books.google.com.tr/books?id=5UiZ9EWYHDkC&pg=PA94&dq=%E8%83%B8%E3%81%8C%E6%99%B4%E3%82%8C%E3%82%8B&hl=tr&sa=X&ei=AfnVOLYH4miygOVrIHQDg&ved=0CEsQ6AEwBzgK#v=onepage&q=%E6%B0%97%E3%81%8C%E6%99%B4%E3%82%8C%E3%82%8B&f=false)

[VOLYH4miygOVrIHQDg&ved=0CEsQ6AEwB](https://books.google.com.tr/books?id=5UiZ9EWYHDkC&pg=PA94&dq=%E8%83%B8%E3%81%8C%E6%99%B4%E3%82%8C%E3%82%8B&hl=tr&sa=X&ei=AfnVOLYH4miygOVrIHQDg&ved=0CEsQ6AEwBzgK#v=onepage&q=%E6%B0%97%E3%81%8C%E6%99%B4%E3%82%8C%E3%82%8B&f=false)

[zgK#v=onepage&q=%E6%B0%97%E3%81%8C%E6%99%B4%E3%82%8C%E3%82%8B&f=false](https://books.google.com.tr/books?id=5UiZ9EWYHDkC&pg=PA94&dq=%E8%83%B8%E3%81%8C%E6%99%B4%E3%82%8C%E3%82%8B&hl=tr&sa=X&ei=AfnVOLYH4miygOVrIHQDg&ved=0CEsQ6AEwBzgK#v=onepage&q=%E6%B0%97%E3%81%8C%E6%99%B4%E3%82%8C%E3%82%8B&f=false))

8. *nakuga ii yo. ki ga hareru made, nakazaru o enai yo*

泣くがいいよ。 気が晴れる まで、泣かざるを得ないよ。

Ağlamak iyidir. Rahatlayana kadar, ağlamalısın.

(http://www.kotonoha.gr.jp/shonagon/search_result)

3. Uygulama

Görüşmelerde, yukarıdaki tümceler kullanılarak, Japonca anadil konuşucularına yöneltilmek üzere 2 farklı sormaca hazırlanmıştır. Sormaca örnekleri aşağıdaki gibidir:

Sormaca 1:

ママたちの声を聞いてみて。きっと、 はず。

心が晴れる 胸が晴れる 気が晴れる

Sormaca 2:

ママたちの声を聞いてみて。きっと、 胸が晴れるはず。

自然 不自然

İlk 20 Japonca anadil konuşucusuna, Sormaca 1’de görüldüğü gibi, boş bırakılan yere gelecek en uygun ifade sorulmuştur. 8 tümce için cevap istenmiştir. Cevaplama tamamlandıktan sonra deyimlerin anlamları, aralarındaki farklar, kullanım yerleri üzerine görüşme yapılmıştır.

Diğer 20 Japonca anadil konuşucusuna ise, Sormaca 2’de görüldüğü gibi tam tümce verilmiştir. Ancak tümcede altı çizili deyim, tümcenin alındığı kaynaktan farklı olarak yazılmıştır ve bu tümcelerin doğal olup olmadığı sorulmuştur. Cevaplamadan sonra bu grup ile de görüşmeler yapılmıştır.

Görüşme sonuçları ise şu şekildedir:

1. grubun cevapları:

Tümcenin orijinali	Cevaplar		
	<i>kokoro ga hareru</i>	<i>mune ga hareru</i>	<i>ki ga hareru</i>
<i>kokoro ga hareru</i>	11	1	8
<i>kokoro ga harenai</i>	6	0	14
<i>mune ga hareta</i>	7	0	13
<i>mune ga hareru</i>	15	1	4

<i>mune ga hareta</i>	14	2	4
<i>ki ga hareta</i>	10	1	9
<i>ki ga hareru</i>	9	3	8
<i>ki ga hareru</i>	1	0	19

2. grubun cevapları:

Tümcenin orijinali	Sormacada kullanılan	Cevaplar	
		Doğal	Doğal Değil
<i>kokoro ga hareru</i>	<i>mune ga hareru</i>	3	17
<i>kokoro ga harenai</i>	<i>ki ga harenai</i>	19	1
<i>mune ga hareta</i>	<i>kokoro ga hareta</i>	20	0
<i>mune ga hareru</i>	<i>ki ga hareru</i>	20	0
<i>mune ga hareta</i>	<i>ki ga hareta</i>	19	1
<i>ki ga hareta</i>	<i>kokoro ga hareta</i>	20	0
<i>ki ga hareru</i>	<i>mune ga hareru</i>	1	19
<i>ki ga hareru</i>	<i>kokoro ga hareru</i>	20	0

4. Bulgular

Araştırmada kullanılmak üzere belirlenen 8 tümce yukarıda belirtildiği gibi 20’şer kişiden oluşan 2 gruba iki farklı şekilde sorulmuştur. İlk gruptan boş bırakılan yeri seçeneklerdeki bir deyim ile doldurması istenmiştir. 1. grubun cevapları şu şekildedir:

- 4 ve 5 numaralı tümceler için en fazla *kokoro ga hareru* deyimini tercih edilmiştir.
- 2, 3 ve 8 numaralı tümceler için en fazla *ki ga hareru* deyimini tercih edilmiştir.
- 1, 6 ve 7 numaralı tümceler içinse *kokoro ga hareru* ve *ki ga hareru* deyimleri birbirine çok yakın şekilde tercih edilmiştir.
- *mune ga hareru* deyiminin ise pek tercih edilmediği görülmektedir.

Sormaca sonrasında Japonca anadil konuşucularının bu deyimler hakkındaki görüşleri alınmıştır. Görüşme sonrasında *mune ga hareru* deyiminin neredeyse hiç kullanılmadığı, en yoğun olarak *kokoro ga hareru* deyiminin kullanıldığı, *kokoro ga hareru* deyiminin “endişe, sıkıntı gibi kötü bir ruh halinden kurtulmak” anlamına geldiği, *ki ga hareru* deyiminin ise “heyecan duyulan durumun ortadan kalkması ile rahatlamak” olduğu anlaşılmıştır. Ayrıca *mune ga hareru* deyimini hiç bilmediğini söyleyenlerin sayısı oldukça fazladır.

2. gruptan ise verilen tümcelerin doğal olup olmadığına karar vermeleri istenmiştir. Bu grubun cevaplarına göre şu sonuçlar ortaya çıkmıştır:

- *kokoro ga hareru* deyiminin kullanıldığı tümceler katılımcıların çoğunluğu tarafından doğal bulunmuştur.
- Aynı şekilde *ki ga hareru* deyimini için de neredeyse herkes doğal cevabını vermiştir.
- *mune ga hareru* deyimini içinse çoğunlukla doğal değil cevabı alınmıştır.

Sormaca sonrasında bu grup ile yapılan görüşmelerden de ilk grubun cevaplarına yakın cevaplar alınmıştır. Katılımcılar *mune ga hareru* deyimini pek kullanmadıklarını, *kokoro ga hareru* ve *ki ga hareru* arasında nüans olduğunu ancak yine de birbirine yakın anlama sahip olduklarını belirtmişlerdir. Katılımcılar arasında *mune ga hareru* şeklinde bir deyim olmadığını, bu deyimini hiç duymadıklarını dile getirenler de olmuştur.

Sonuç

kokoro ga hareru, *mune ga hareru* ve *ki ga hareru* deyimlerinin ele alındığı bu çalışmada, Japonca sözlüklerdeki anlamlarına bakıldığında yakın anlamlı oldukları düşünülen bu deyimlerin Türkçe karşılıkları açısından da benzer anlamlı oldukları görülmektedir.

Bu 3 deyim hakkında Japonca anadil konuşucuları ile yapılan görüşmeler sonucunda *mune ga hareru* deyiminin sözlüklerde yer almasına rağmen anadil konuşucuları tarafından pek bilinmediği ve dolayısıyla kullanılmadığı anlaşılmıştır. Bu sonuç, daha önceki araştırma sonucu ile de paralellik göstermektedir (Varoğlu, 2016: 366-373). Diğer taraftan, *kokoro ga hareru* ve *ki ga hareru* deyimlerinin ise neredeyse eşit oranlarda kullanıldığı, bu iki deyim birbirini yerine kullanıldığında da pek bir anlam kargaşası yaratmadığı ortaya çıkmıştır. Görüşmeler sonucunda pek bilinmediği ve kullanılmadığı anlaşılan *mune ga hareru* deyiminin *kokoro ga hareru* ve *ki ga hareru* deyimlerine kıyasla daha fazla sözlükte yer alması ise dikkat çekicidir.

Bundan sonraki çalışmalarda, aralarında nüans olan *kokoro ga hareru* ve *ki ga hareru* deyimleri üzerine daha ayrıntılı çalışmalar yapılması gerektiği düşünülmektedir. Ayrıca, *mune ga hareru* deyimini ile ilgili olarak bu deyim hiç duyulmamış mı yoksa varlığı ve anlamı biliniyor da kullanılmıyor mu gibi yeni sorular cevap beklemektedir.

Kaynakça

- Akarsu, B. (1998). *Dil-Kültür Bağlantısı*. İstanbul: İnkılap Kitabevi.
- Aksan, D. (2011). *Türkçe'nin Gücü*. Ankara: Bilgi Yayınevi.
- Aksoy, Ö. A. (1981). *Atasözleri Sözlüğü*. Ankara: TDK Yay.
- Varoğlu, G. (2016). "*Hara*", "*Kokoro*" ve "*Mune*" Sözcükleri ile Oluşturulan Japonca Deyimlerde Metaforik ve Metonimik Yapılanma. Yayınlanmamış Doktora Tezi. Ankara Üniversitesi: Sosyal Bilimler Enstitüsü.

Sözlükler

- Gakken Jiten Henshū-bu. (2007). *Yōrei de Wakaru Kanyōku Jiten* 用例でわかる慣用句辞典. Japan: Gakken.
- İnoue, M. (1992). *Reikai Kanyōku Jiten* 例解慣用句辞典. Japan: Sōtakusha Shuppan.
- Matsumura, A. (2006). *Dajirin Daisanpan* 大辞林 第三版. Tōkyō: Sanseidō.
- Onoe, K. (1992). *Seigorin Koji Kotowaza Kanyōku* 成語林 故事ことわざ慣用句. Tōkyō: Ōbunsha.
- Sanseidō Henshūsho (ed.) (2010) *Koji Kotowaza – Kanyōku Jiten* 故事ことわざ・慣用句辞典. Tōkyō: Sanseidō.
- Shimura, I. (2008). *Kōjien Dairokuhan* 広辞苑 第六版. Japan: Iwanami Shoten.
- Takeuchi, K. (2000). *Nihongo Torukogo Jiten* 日本語トルコ語辞典. Tōkyō: Daigaku Shorin.
- Tōgō, Y. (2003). *Karada Kotoba Jiten* からだことば辞典 . Tōkyō: Tōkyōdō Shuppan.
- Yonekawa, A. ve Ōtani, İ. (2005). *Nihongo Kanyōku Jiten* 日本語慣用句辞典. Tōkyō: Tōkyōdō Shuppan.

İnternet Kaynakları

- <https://kotobank.jp/word/%E5%BF%83%E3%81%8C%E6%99%B4%E3%82%8C%E3%82%8B-500473>(ET: 20.09.2017)
- <http://www.weblib.jp/content/%E5%BF%83%E3%81%8C%E6%99%B4%E3%82%8C%E3%82%8B>(ET: 20.09.2017)
- <http://dictionary.goo.ne.jp/leaf/jn2/78007/m0u/> (ET: 20.09.2017)
- <https://kotobank.jp/word/%E8%83%B8%E3%81%8C%E6%99%B4%E3%82%8C%E3%82%8B-642130>(ET: 20.09.2017)
- <http://www.weblib.jp/content/%E8%83%B8%E3%81%8C%E6%99%B4%E3%82%8C%E3%82%8B>(ET: 20.09.2017)
- <http://dictionary.goo.ne.jp/leaf/jn2/215785/m0u/> (ET: 20.09.2017)
- <https://kotobank.jp/word/%E6%B0%97%E3%81%8C%E6%99%B4%E3%82%8C%E3%82%8B-471873>(ET: 20.09.2017)
- <https://kotobank.jp/word/%E6%B0%97%E3%81%8C%E6%99%B4%E3%82%8C%E3%82%8B-471873>(ET: 20.09.2017)
- <http://dictionary.goo.ne.jp/leaf/jn2/50098/m0u/> (ET: 20.09.2017)
- http://www.kotonoha.gr.jp/shonagon/search_result (ET: 15.11.2017)
- <https://kotobank.jp/word/%E5%BF%83%E3%81%8C%E6%99%B4%E3%82%8C%E3%82%8B-500473> (ET: 15.11.2017)
- <https://kotobank.jp/word/%E8%83%B8%E3%81%8C%E6%99%B4%E3%82%8C%E3%82%8B-642130> (ET: 15.11.2017)
- <http://www.jlogos.com/d004/5351677.html> (ET: 15.11.2017)
- https://books.google.com.tr/books?id=5UiZ9EWYHDkC&pg=PA94&dq=%E8%83%B8%E3%81%8C%E6%99%B4%E3%82%8C%E3%82%8B&hl=tr&sa=X&ei=Afn_VOLYH4miygOVrIHQDg&ved=0CEsQ6AEwBz_0CEsQ6AEwBzGK#v=onepage&q=%E6%B0%97%E3%81%8C%E6%99%B4%E3%82%8C%E3%82%8B&f=false (ET: 15.11.2017)